

Egy kiadványsorozat elé....

Valamelyik remekbeszabott angol ismeretterjesztő filmben láttam a következő jelenetet: egy kislány sétál a pompás zöld réten, s a narrátor a fauna szempontjából kihaltnak tűnő térség gazdagságát ecseteli. Ekkor hirtelen - trükkfilm segítségével - "megelevenedik" a kislány alatt a zöld rét, s átláthatóvá válik pár méter mélységben. Vakondok és járataik, ürgelyuk és hörcsöglakás, hangyaboly és ki tudja még mi minden tűnik elő, ijesztő gazdagságban. A narrátor remekül ki is használja megdöbbenésünket, s erre rájátszva kérdi: "Nos, hölgyeim és uraim, ugye nem is tudták, hogy mi mindenben járunk?"

Hölgyeim és uraim, bizony, nem is nagyon tudják, hogy mi minden van Önök alatt, mellett. Sok helyütt az elektromos hálózati kábelen túl egy újabb köldökszínór indul a gépből kifelé, hogy összekössön a Hálózattal. A Hálózattal, amely most van kialakulóban, amely máris felfoghatatlanul hatalmas és amelyik itt van mellettünk (ha tetszik "alattunk"), de még nem ismerjük jól, még nem tanultuk meg, még nem igazán a miénk.

Nincs annál bosszantóbb dolog, mint mikor egy drága és nehezen beszerezett eszközrendszer azért nem működik, azért nem működtetik, mert a lehetséges felhasználók nincsenek birtokában a szükséges ismereteknek. Bizony, mindez pazarlásnak tűnhet, de mégis a dolgok jellegéből fakadóan talán természetesnek mondható. Ma még igen, talán még természetes, de holnap már nem lesz az.

Ideje elkezdenünk megtanulni együttélni a hatalmas információs tömeggel és kialakítani a hozzávaló helyes viszonyt. Hiszen mindez azért van, hogy hasznunkra legyen, meg kell hát tanulnunk használni. De nem csupán eszközök, programok kezeléséről van itt szó. Amibe így beleszöppenünk, az több millió ember "játéktere", sajátosan kialakított szabályokkal, feloldódva valami furcsán demokratikus virtuális térben, ahol egyik felhasználót a "Clinton" username, egy másikat meg a "Smith" azonosít. Tehát mindennek sajátos légköre van, tanulmányok sora írja le vélt -- vagy valós -- szociálpszichológiáját, filozófiáját és még ki tudja mi mindenét. Teljesen új játékszabályok, valódi elektronikus KRESZ vesz minket körül, még az etikett is más, s mindeközben e világ körvonalai és benne helyünk nem megfogható, ráadásul a változás állandó, s egyre gyorsul. Mindezt megismerni, megtanulni persze csak a Hálózaton lehet, s minden -- a valódi rákapcsolódás mellett -- "egyéb" eszköz csak pótszer, mankó.

Miért éri meg mégis? Hillary azt mondta a Mount Everest megmászását firtató buta kérdésre, hogy: Miért, miért? Hát azért mert ott van. Nos, a Hálózat, az Internet nagyon is itt van, eléggé fölénk is "magasodik", valóban kár lenne kikerülni. Vonzó benne persze mindaz, ami vonzó lehet egy új világ felfedezésében, de ma már haszna is kézenfekvő, hiszen részese lehet a napi munkánknak, miközben kiteljesítheti eddigi kapcsolatainkat, megújíthatja információ beszerzési módszereinket, megtöbbszörözheti kommunikációs lehetőségeinket... egyszóval az információs társadalom valódi polgáraiként újabb dimenziókat nyithat meg előttünk.

Persze a befektetett munkáért cserébe mást is kapunk. Remek szórakozást, egyesek új hobbit is talán. Tréfásan azt is mondhatnánk, hogy míg korábban a házasságok az égben, ma már (legalábbis részben) a Hálózaton kötődnek... s ez nem is túlzás, magam is tudok rá példát.

* * *

Az IIF Operatív Bizottság 1994 április 22-i ülésén elfogadott egy négy alprojektet tartalmazó tervezetet "Felhasználói törekvések információs rendszerek összehangolására az IIF keretében" címmel, köztük egy, az "IIF és Internet kalauzok és más tájékoztató anyagok hazai kiadása" címkével illetett kezdeményezést is.

Hiszen (az előzőekben elmondottakkal összhangban) az IIF egyre szélesedő felhasználói tömegei számára ma már nem is feltétlenül az információforrások, ill. a hálózati eszközök "el nem érése" a fő probléma, hanem a használatukhoz szükséges ismeretek hiánya. Ezen tanfolyamok és kurzusok szervezésével, tartásával, vagy információs anyagok készítésével, kiadásával lehet segíteni.

Az Egyesült Államokban szerveződött Electronic Frontier Foundation (EFF) máris hatalmas karriert befutott Internet kalauzának hazai kiadásával az IIF egy sorozatot szeretne újtárra bocsátani, hogy az alapvető információk magyar nyelven való közzétételével is segítse az ismeretek minél szélesebb körű elterjesztését. Az EFF Guide után egyelőre 10-15 további füzet megjelentetését tervezzük, amelyek két nagyobb csoportban tárgyalják majd a tudnivalókat. Az egyik "alsorozat" a felhasználóknak szólna, ismertetve/bemutatóva a különféle hálózati eszközöket, használati szabályokat és szokásokat. A másik sorozat inkább az üzemeltetőknek vagy a saját információs rendszer kialakításának gondolatával foglalkozóknak szeretne segíteni.

A sorozat első füzete -- vagy inkább jelen esetben kötete -- tehát már egy jól bevált munka fordítása, mely az Internet őshazájából nézve, amerikai szempontból mutatja be a Hálózatot. A többieket már mi magunk, gyakorló hálózatosok készítjük majd el, a hazai hálózati sajátosságokat is figyelembe véve. A sorozat-terv nyitott, reméljük sokáig folytatódhat, egyrészt megújított, aktualizált, többedik kiadásokkal, másrészt pedig az időközben felmerült újdonságok bemutatásával. Még az sem kizárt, hogy az e sorokat olvasó, magát most még roppantul kezdőnek érző 'networker' egy későbbi füzet szerzője lehet...

Nem titkolt reményünk, hogy ezen kézikönyv, ill. a füzetek anyaga "önálló életre kel" és a magyar hálózati horizont egészén hasznosítható lesz, a hagyományos, de főként az elektronikus terjesztésű formájában. Mindazonáltal kérjük a sokféle felhasználót, akár az oktatás, akár a képzés és önképzés, vagy a tudományos munka bármely területén is használja fel e könyvecskék ismeretanyagát, emlékezzék meg megfelelően a szerzőkről, összeállítókról és fordítókról.

S most már illendő, hogy a terminál elé ülünk, s e könyv és hamarosan következő társai, valamint saját intuíciónk segítségével bátran megkezdjük a munkát....

Jó bekapcsolódást!

1994. szeptember

Kokas Károly
IIF projektfelelős
kokas@bibl.u-szeged.hu

